

ΆΝΤΑ ΑΚΟΒΙΤΣΙΩΤΗ-ΗΑΜΕΑΥ

Η τέχνη της ξερολιθιάς ως άυλη πολιτιστική κληρονομιά: στόχοι και προοπτικές

Patrimoine
Culturel
Immatériel
en France

connaître, pratiquer, transmettre

Μαγιόρκα, Ισπανία

Ελαιόδενδρα στα ελληνικά νησιά (Λέσβος)

Ελαιόδενδρα στην Νότια Ιταλία (Puglia)

Η χρήση της τέχνης της ξερολιθιάς εκφράζει την επιλογή της κάθε κοινωνίας σε μια συγκεκριμένη στιγμή της ιστορίας της.

Η εφαρμογή της τέχνης ευθυγραμμίζεται με τους φυσικούς και υλικούς περιορισμούς του δοσμένου χώρου,

τις ανάγκες των χρηστών του χώρου, το κυρίαρχο τεχνικό σύστημα,

τις σχέσεις των ανθρώπινων ομάδων με το φυσικό τους περιβάλλον,

τις αναπαραστάσεις που δημιουργούν αυτές οι σχέσεις μέσα στις ατομικές και συλλογικές μνήμη, αισθήσεις και φαντασία.

Η τεχνη της ξερολιθιάς κυμαίνεται ανάμεσα σε τοπικότητα και παγκοσμιότητα, προσωρινότητα και διαχρονικότητα, διακριτικότητα και επιβλητικότητα, παράδοση και καινοτομία.

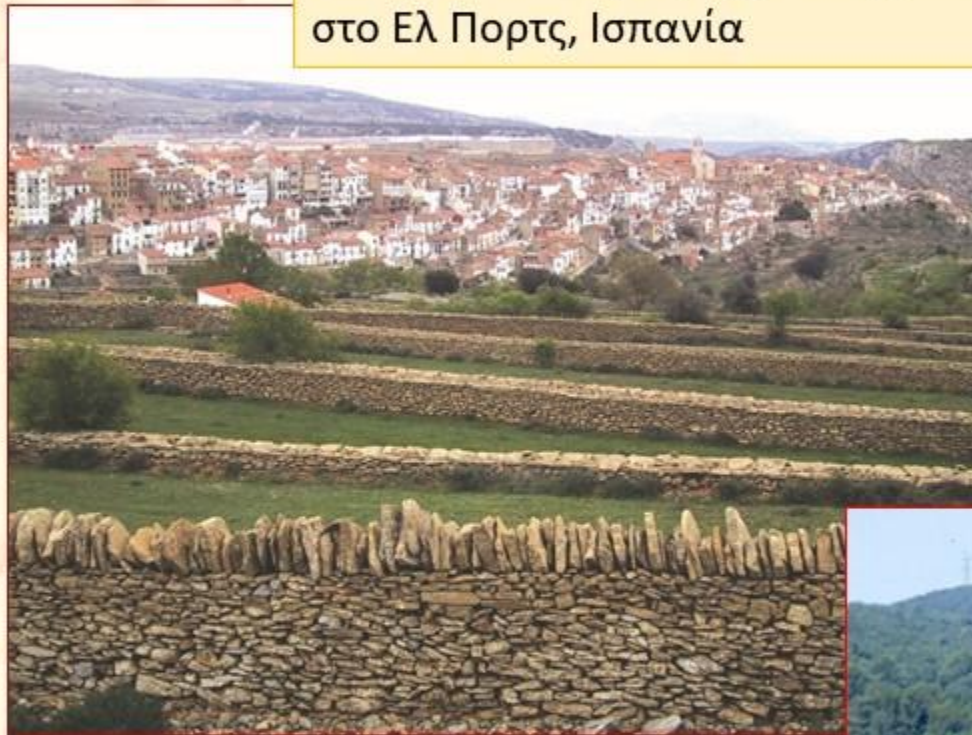

Σίφνος, ελληνικές Κυκλάδες

Η ανθρωπολογική μελέτη της τέχνης εστιάζεται στην κατανόηση και ανάλυση των αρχών που την διέπουν

Πόλη και ύπαιθρος της Βιλαφράνκα στο Ελ Πορτς, Ισπανία

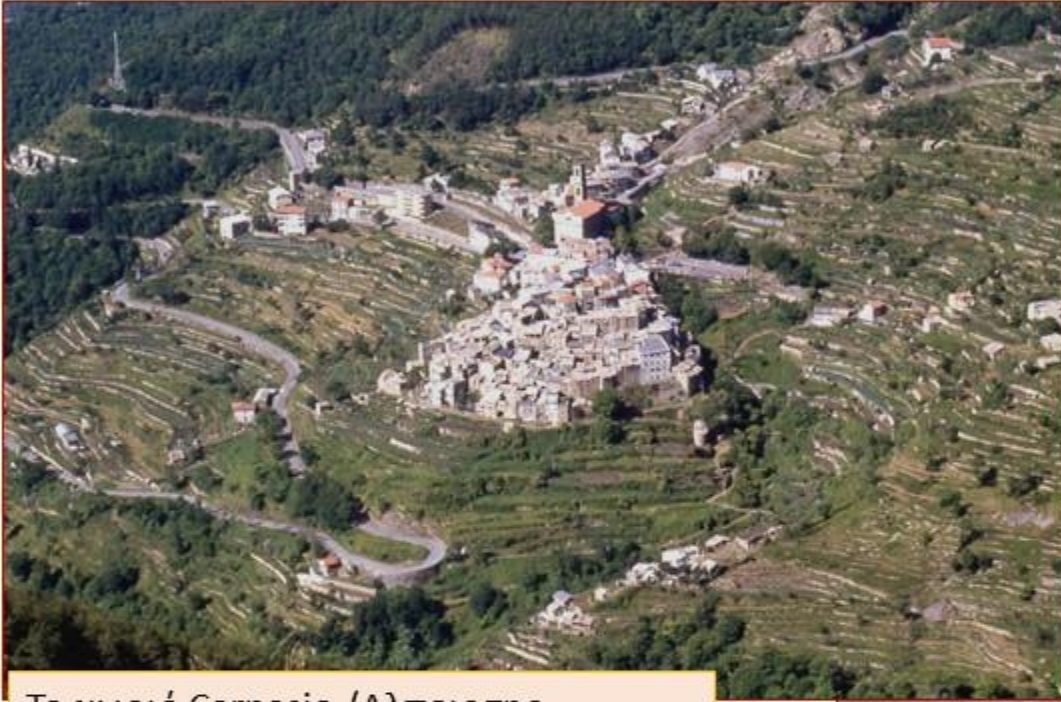
Μια χιλιόχρονη αγροτική τεχνική, συνηθισμένη, εμπειρική, αδιάσπαστη από την ολική χωροταξική ανάπτυξη με βάση την χρησιμοποίηση των τοπικών πόρων με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και σε αρμονία με τα στοχεύματα κάθε εποχής και κοινωνίας.

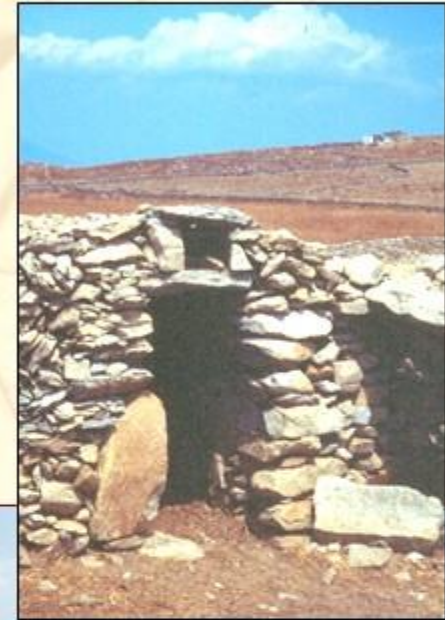
Αμπελώνας στην κεντρική Προβηγκία, Γαλλία

Αντιθετικές και πολύπλευρες όψεις του ξερολιθικού τοπίου:
παρουσία διακριτική και ανεπαίσθητη ή επιβλητική και κατακτητική.

Το χωριό Carpasio (Αλπεις της Λιγυρίας) : εξέχουν οι αναβαθμίδες υπογραμμισμένες από την βλάστηση

Η Ρήνεια στις ελληνικές Κυκλάδες:
λίθινο, ορυκτό τοπίο

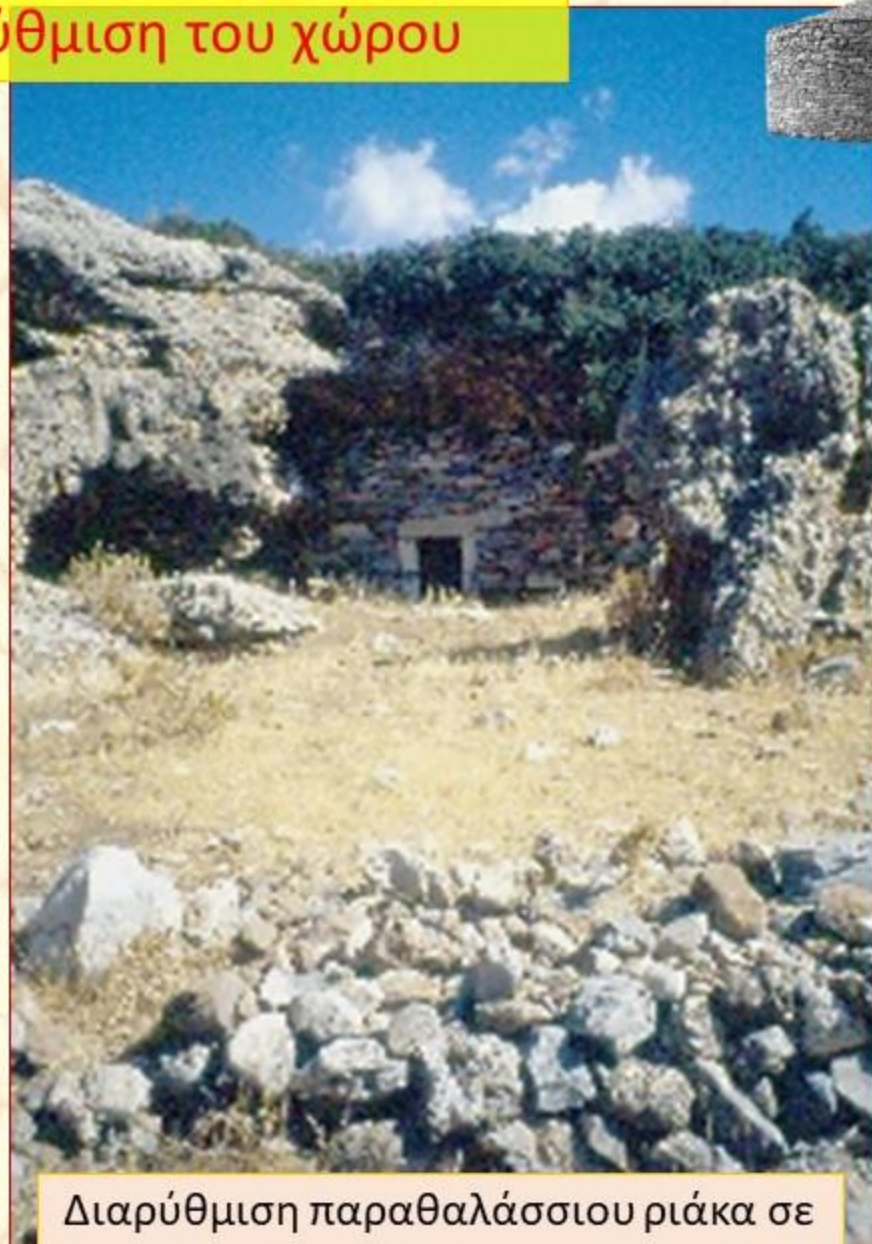

Η αγροτοκτηνοτροφική ύπαιθρος της Αραγώνας στην Ισπανία :
το monte εξαπλώνεται μέχρι εκεί που φτάνει το μάτι
και η ξερολιθιά αποκαλύπτεται μόνο στον πεζοπόρο ...

Ολική διαρύθμιση του χώρου

Διαρύθμιση πλαγιάς (αναβαθμίδες, μονοπάτια, ελαιόδενδρα, δασοκομικές ποικιλίες) στην Μαγιόρκα, Ισπανία

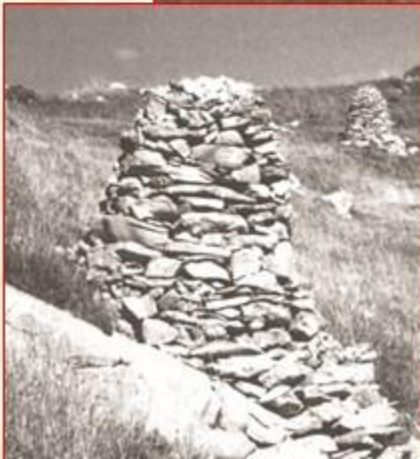

Διαρύθμιση παραθαλάσσιου ριάκα σε στάνη (προβόλι και μητάτο) στις ελληνικές Κυκλάδες (Νάξος)

Δόμηση του χώρου

Διευθέτηση και σηματοδότηση

Δίοδος για τα κοπάδια στις Άλπεις της Λιγυρίας. Τοίχοι οριακοί και οριακοί σωροί (scagliaie).

Κυκλοφορία και συλλογή των υδάτων

Ανάλημμα κατά των χιονοστοιβάδων στο Valais της Ελβετίας

Υδροροές στην βάση του τοίχου

Δόμηση του χώρου

Στάνες με κονίαμα, στάνες με ξερολιθιά

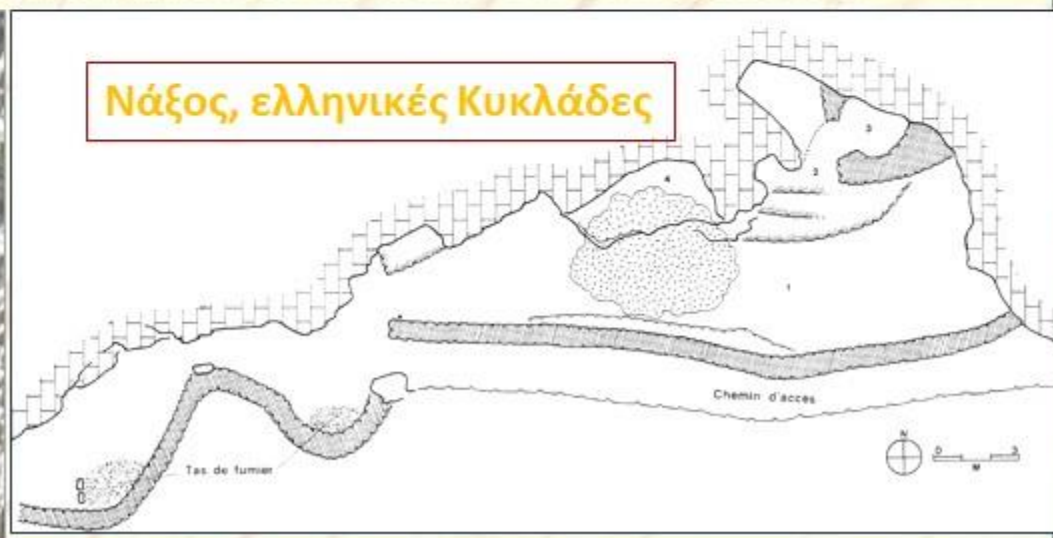
Προβηγκία, Γαλλία

Σε ανοικτούς
ή κλειστούς
χώρους,
η ξερολιθιά
στεγανώνει
και
στεγνώνει,
αερίζει,
δροσίζει και
θερμαίνει ...

Νάξος, ελληνικές Κυκλάδες

Παντού, οι ποιμενικές θέσεις δικτυώνονται ακτιδωτά σε όλο τον διαθέσιμο χώρο

Ενοποίηση του χώρου

Μελίσσια στην Αραγώνα (Ισπανία) και στην Προβηγκία (Γαλλία)

Από την μια άκρη της Μεσογείου στην άλλη

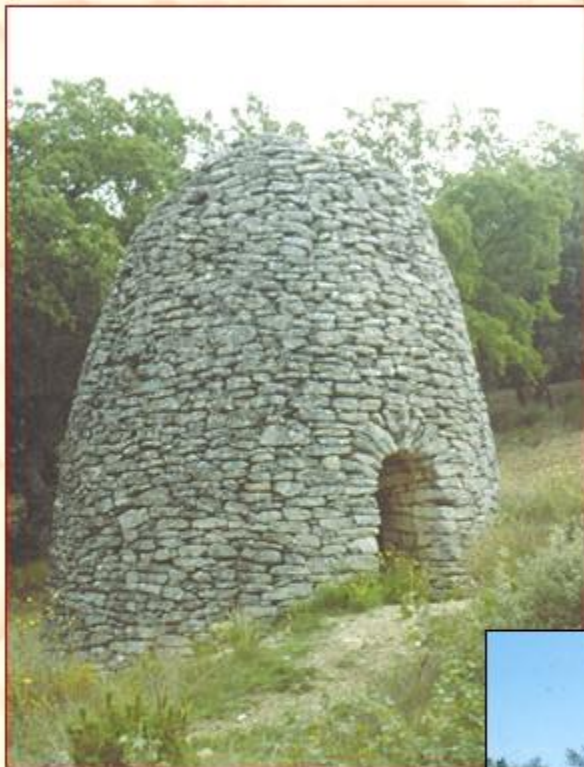

Φούρνοι παραγωγής κατραμιού,

← ενδοχώρα της Τουλώνης, Προβηγκία, Γαλλία –
ενδοχώρα της Ταρραγώνας, Καταλωνία, Ισπανία →

Καλύβες: κτίσματα εφήμερα
που υποδηλώνουν το
διαρκές και το μνημειακό

Ταυτοποίηση του χώρου

Bori της Προβηγκίας

Casella της Λιγυρίας

Casetta της Αραγώνας

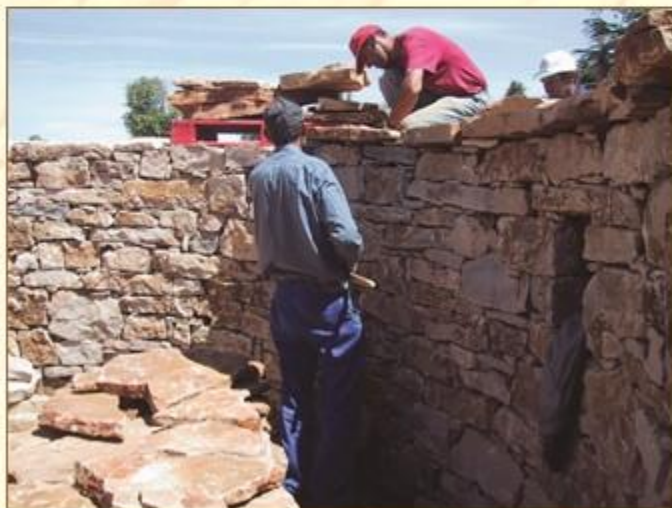

Pinettu της Σαρδηνίας

Σήμερα: χρησιμότητα και αναγνώριση της τέχνης

Ανακαίνιση και επέκταση ποιμενικών περιβόλων στις ελβετικές Άλπεις και στην Ουαλλία

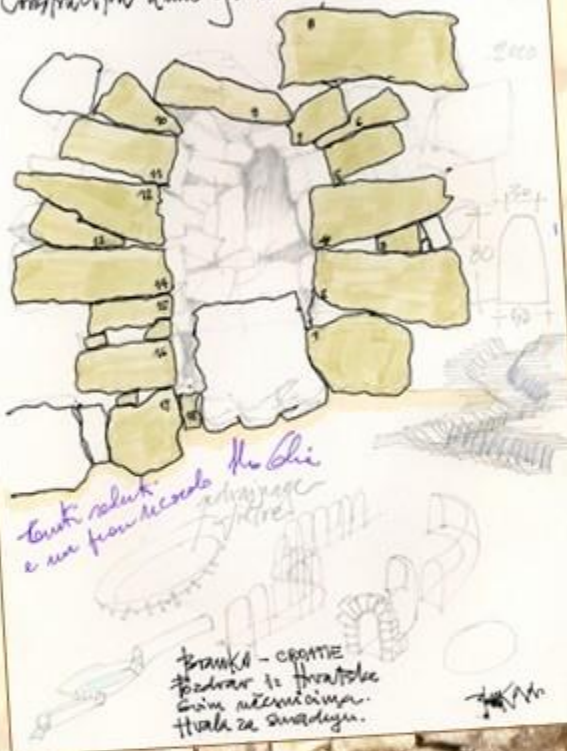

Καλύβα-μνημείο: νέα κατασκευή στην είσοδο της πόλης Βιλαφράνκα του Ελ Πορτς στην Ισπανία

Σήμερα: χρησιμότητα και αναγνώριση της τέχνης

REPS - LE VAL 12-18 FEBRUARY 2006.
Construction d'une galerie drainante

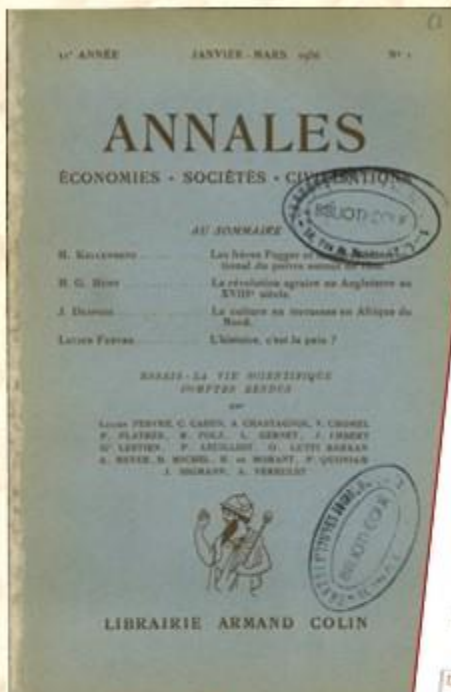
Έρευνα και ανστήλωση
Συνέδρια και μελέτες
Τεχνικά εργαστήρια
Πεζοπορικά μονοπάτια
Αναφορές, νομοθεσίες
Εκπαίδευση στο περιβάλλον

...

Le Val 2003-2006

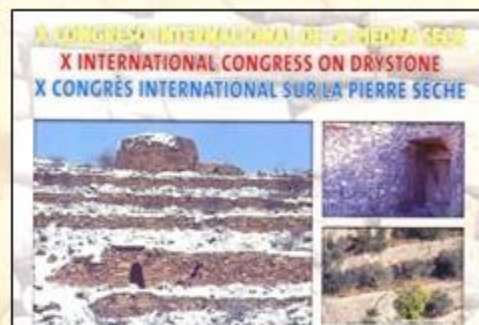
Η αργή διάθρωση του τομέα

Fédération Française des
Professionnels
de la Pierre Sèche

Pontedassio, Ligurie (1996) -
Ανάγνωση του manifestού
ίδρυσης της Διεθνούς Ενωσης

Ο τομέας δικτυώνεται

Montalbán,
Αραγώνα,
Ισπανία
(2006)

Viège, Valais της Ελβετίας (2002) –
εκδρομή στις Άλπεις &
εκθεση εργαλείων μαστόρων της Κροατίας

Η αίτηση στην ΟΥΝΕΣΚΟ

2011 πρώτες συγκεντρώσεις

2012 η ευθύνη της διαδικασίας
ανατίθεται στην ΔΕΕΞ

2014 -2016 δικτύωση και
διαβουλεύσεις των μελών

2016 -2017 προετοιμασία των
επιμέρους φακέλων και της κοινής
υποψηφιότητας

Oct. 2017 : επίσημη υποβολή και
αποδοχή της υποψηφιότητας

Nov. 2018 : εγγραφή της τέχνης της
ξερολιθιάς στην παγκόσμια ΑΠΚ

Πλαίσιο διεξαγωγής της έρευνας: η σύμβαση της UNESCO του 2003 για την άυλη πολιτιστική κληρονομιά που περιλαμβάνει:

... τις πρακτικές, παραστατικές τέχνες, εκφράσεις, γνώσεις και δεξιότητες - καθώς και τα μέσα, τα αντικείμενα, τα τεχνουργήματα και τους πολιτιστικούς χώρους που συνδέονται με αυτά - που οι κοινότητες, οι ομάδες και, κατά περίπτωση, τα άτομα αναγνωρίζουν ως μέρος της πολιτιστικής τους κληρονομιάς ...

Οι κύριοι τομείς που αφορούν την Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά (ΑΠΚ) κατά την ΟΥΝΕΣΚΟ είναι οι εξείς:

Προφορικές παραδόσεις και εκφράσεις, συμπεριλαμβανομένης της γλώσσας
Παραστατικές τέχνες

Κοινωνικές πρακτικές, τελετουργίες και εορταστικές εκδηλώσεις

Γνώσεις και πρακτικές σχετικά με τη φύση και το σύμπαν

Δεξιότητες που σχετίζονται με παραδοσιακές τέχνες

Αυτοί οι πέντε κύριοι τομείς θεωρούνται ότι ανήκουν στην ΑΠΚ μόνο εάν:

Αναγνωρίζονται ως μέρος της πολιτιστικής τους κληρονομιάς από κοινότητες ή άλλες ανθρώπινες ομάδες

Μεταδίδονται από γενιά σε γενιά και αναδημιουργούνται συνεχώς από κοινότητες και ομάδες ανάλογα με το περιβάλλον τους, την αλληλεπίδρασή τους με τη φύση και την ιστορία τους

Παρέχουν αίσθηση ταυτότητας και συνέχειας

Είναι συμβατοί με το διεθνές δίκαιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς και με την απαίτηση για αμοιβαίο σεβασμό μεταξύ κοινοτήτων, ομάδων και ατόμων
Υπηρετούν την βιώσιμη ανάπτυξη.

15° διεθνές συνέδριο ξηρολιθικών κατασκευών
15° international congress on dry stone walling 15° congrès international sur la pierre sèche

Kefalonia – Cefalonie Sept.10.2016

ΤΑ ΣΤΑΔΙΑ

ICH PCI ΑΠΚ
de l'humanité

Intangible Cultural Heritage
Patrimoine Culturel Immatériel
Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά

2016: διάδοση και αποδοχή
του κειμένου που χρησίμευσε
για την σύνταξη του φακέλου
της υποψηφιότητας

Αντιπρόσωποι των συμβαλλόμενων χωρών στην Κεφαλονιά

Η επιτροπή.....

Λαμβάνει γνώση ότι οι χώρες Κροατία, Κύπρος, Γαλλία, Ελλάδα, Ιταλία, Σλοβενία, Ισπανία και Ελβετία έχουν προτείνει τη γνώση και τις τεχνικές της τέχνης της ξηρολιθικής δόμησης (αριθ. 01393) για εγγραφή στον Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ανθρωπότητας.

.....

Εγγράφει την τέχνη της ξηρολιθικής δόμησης, τις γνώσεις και τις τεχνικές στον Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ανθρωπότητας

Χαιρετίζει την πρωτοβουλία των Συμμετεχουσών Χωρών να παρουσιάσουν μια ευρέως εφαρμοσμένη τεχνική που σέβεται πλήρως τα τοπικά δεδομένα και αναδεικνύει την πολιτιστική λογική και τις κοινές λειτουργίες του στοιχείου σε όλες τις Συμμετέχουσες Χώρες; συγχαίρει επίσης τις Συμμετέχουσες Χώρες για την υποβολή ενός υποδειγματικού φακέλου, ο οποίος προετοιμάστηκε με μεγάλη προσοχή και μαρτυρεί το πνεύμα της Σύμβασης όσον αφορά τη διεθνή συνεργασία.....

Επιβραβεύει περαιτέρω τις Συμμετέχουσες Χώρες για την αναγνώριση ύπαρξης πιθανών αρνητικών επιπτώσεων λόγω της εγγραφής του στοιχείου και για την πρόταση κατάλληλων μέτρων διασφάλισης για την αποφυγή αυτών των κινδύνων

Για ποιά πολιτιστική κληρονομιά μιλάμε; Τοπική; Προσωπική; Κοινωνική;
Την διαφυλάσσουμε και την διαδίδουμε για ποιούς λόγους;

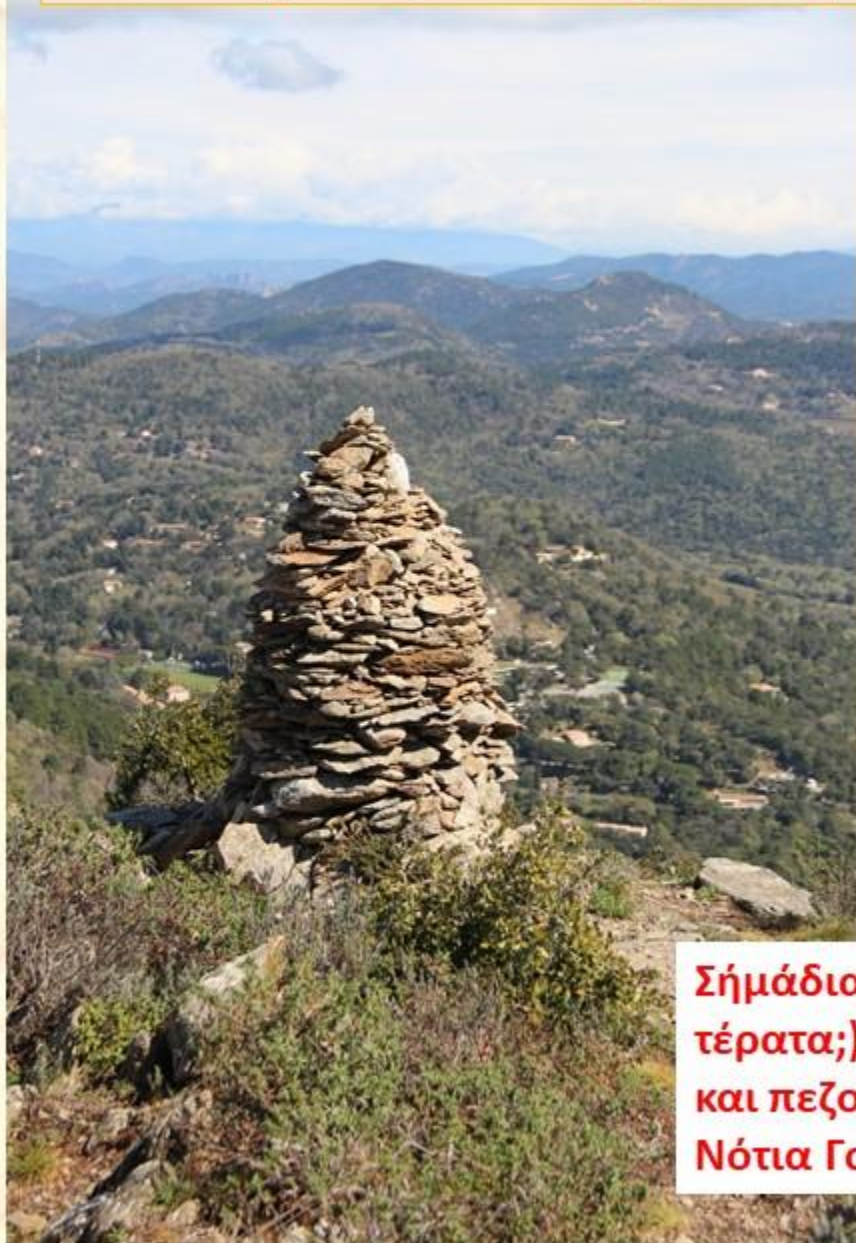
Κατασκευή για την ξήρανση καρπών σε μια αγροτική-δασική ιδιοκτησία (Νότια Γαλλία).
Το οίκημα δεν χρησιμοποιείται πλέον, αλλά, ως μάρτυρας του οικογενειακού αγροτικού
παρελθόντος, συντηρείται και επιδεικνύεται σε φίλους και περαστικούς.

**Για ποιά πολιτιστική κληρονομιά μιλάμε; Τοπική; Προσωπική; Κοινοτική;
Την διαφυλάσσουμε και την διαδίδουμε για ποιούς λόγους;**

**Εφήμερα τραπέζια και καθίσματα
για την πανήγυρη της Παναγίας
Ξιφοφορούσας σ' ένα χωριό της
Προβηγκίας, Γαλλία.**

**Για ποιά πολιτιστική κληρονομιά μιλάμε; Τοπική; Προσωπική; Κοινωνική;
Την διαφυλάσσουμε και την διαδίδουμε για ποιούς λόγους;**

**Σήμάδια (και
τέρατα;) ταξιδιωτών
και πεζοπόρων στη
Νότια Γαλλία.**

Όταν η επιβλητικότητα
ανταποκρίνεται στην
καθημερινότητα
με εντυπωσιακό τρόπο...

Σημαδεύοντας τον δενδρόκηπο
με τα αρχικά του ιδιοκτήτη

Από ψηλά κι από μακριά: δαΐδαλοι από ποιμενικές
εγκαταστάσεις και πετροσωρούς στις νότιες Αλπεις